

35 דברי רבי יאשיה, רבי יונתן אומר, להבא. ובגמרא
36 מוסבר ש"להבא דכולי עלמא לא פליגי (לפי כל הדעות
37 אסור להבא לזרוע וכדומה)... כי פליגי לשעבר".

38 ההסבר לכך דומה לאמור לעיל: במושג "זמן"
39 נכללים שני עניינים: (א) הפרטים שבו – עבר, הווה
40 ועתיד. (ב) המושג "זמן" באופן כללי – ענין המשכיות
41 הזמן באופן כללי, מציאות אחת של עבר, הווה ועתיד.
42 רבי יאשיה מחבר הכל ביחד. מצד המשכיות הזמן
43 בכלל הרי עבר, הווה ועתיד הם ענין אחד, ולכן הוא
44 סובר שהתנאי "אשר לא יעבד בו ולא יזרע" אמור לגבי
45 הצירוף של המשכיות הזמן, ולכן הוא חל גם על
46 ה"עבר". ואילו רבי יונתן רואה את ה"פרטים" שבזמן,
47 כאשר כל פרט (עבר, הווה ועתיד) הוא ענין נפרד, ולכן
48 התנאי אמור רק לגבי העתיד – "להבא" – ולא לגבי
49 "עבר".

ו.

את שלוש המחלוקות האחרונות ניתן לתלות בטעמים שונים

50 כאמור מספר פעמים, כאשר מוצאים שיטה אשר
51 בה נוקטים חכמינו ז"ל – "לשיטתיה" – מפורשת
52 במספר מקומות, יש למצוא הכרח לכך, "צריכותא",
53 בכל אחד מן המקומות הללו. שאם לאו, די היה לציין
54 את המחלוקת במקום אחד, אשר ממנו ניתן היה ללמוד
55 מהי דעתם במקומות אחרים לפי שיטותיהם אלו. וכך
56 גם בענייננו:

57 בשלוש המחלוקות האחרונות – לגבי עולת עוף,
58 חומש זמן – ניתן היה לומר (בלי להתחשב שעקב
59 הנקודה המשותפת שישנה בכל המחלוקות הקיימות
60 בין אותם חכמים, סביר לומר שהם נוקטים כל אחד
61 בשיטתו), שהמחלוקת אינה קשורה לנקודה הנ"ל, של
62 חיבור וצירוף או חלוקה ופירוט, אלא בסיבות שונות
63 ואחרות – בכל מחלוקת לפי ענינה:

64 (א) בענין "עולת עוף" ניתן לומר שהמחלוקת אם
65 "זבח" כולל "עוף" אינה קשורה לחלוקה או לחיבור,

1 שיפרוט לך הכתוב יחדיו". ולכן אין צורך בלימוד
2 מיוחד ל"אביו שלא אמו...".

3 דוגמאות נוספות:

4 (לגבי קדשים: ג) פסח – כדלעיל.

5 (ד) עולת עוף⁴⁰: "לעשות ריח ניחוח לה' מן הבקר
6 או מן הצאן"⁴¹, מה תלמוד לומר, לפי שנאמר⁴² עולה,
7 שומע אני אפילו עולת עוף במשמע ("טעון נסכים"⁴³)
8 תלמוד לומר מן הבקר או מן הצאן – דברי רבי יאשיה,
9 רבי יונתן אומר אינו צריך, הלא הוא אמר⁴¹ זבח, ועוף
10 אינו זבח" –

11 לפי רבי יאשיה מכריעה האפשרות לפרש את
12 המושג "זבח" ככולל בתוכו את כל הסוגים, כולל עוף
13 אשר מליקתו היא שחיתתו⁴⁴, ויש צורך במיעוט מיוחד
14 כדי למעט עולת עוף מנסכים, ואילו רבי יונתן סובר
15 שההכרעה היא לפי הפרט של "זבח", ולא עולת עוף
16 "דבמליקה היא ולא בזביחה"⁴⁴.

17 (לגבי מומן ה) בענין "חומש"⁴⁵: "ויסף חמישיתו
18 עליו"⁴⁶, שיהא הוא וחומשו חמשה, דברי רבי יאשיה,
19 רבי יונתן אומר חמישיתו חומשו של קרן" – לדעת
20 רבי יאשיה החומש הוא "מלבר" (חומש של הקרן
21 ביחד עם התוספת), ואילו רבי יונתן סובר "חומש
22 מלגיו" ("חומשו של קרן").

23 ההסבר למחלוקתם הוא: הקרן והחומש הם שני
24 דברים שונים – הקרן הוא עיקר התשלום, והחומש
25 הוא התוספת. אך יש ביניהם נקודה משותפת – שניהם
26 ביחד מהווים את התשלומים עבור אותו מעשה.

27 ולכן: רבי יאשיה נוקט בשיטתו לצרף ולחבר את
28 הפרטים, ולפיכך יש לתת, לפי דעתו, "חומש מלבר"
29 – חמישית של הקרן והחומש ביחד. ואילו רבי יונתן
30 רואה כל פרט בנפרד, ולכן גדלו של אחד מהפרטים,
31 החומש, הוא "חמישית" של הפרט האחר, ה"קרן" –
32 "חומש מלגיו".

33 (לגבי זמן: ו) בענין מהותו של "זמן" – בדין עגלה
34 ערופה⁴⁷: "אשר לא יעבד בו ולא יזרע"⁴⁸ – לשעבר,

כר' יונתן "ממאה ועד רובו של שבט". [ולהעיר, דבר פלוגתי' – ר' מאיר
– ס"ל "מחמשה עד עשרה". וראה בספרים שהובאו בעמודי ירושלים
(אייזנשטיין) לירושלמי שם].

אבל להעיר מהמדובר כ"מ" (לקו"ש ח"ה ע' 264. ועוד) בנוגע
לשיטת ר' יהודה ור' נחמ"י, דשיטת ר' יהודה היא לדייק בללות הענין (אף
שאינו מתאים כ"כ עם פירוש של תיבה פרטית), עיי"ש.

(40) מנחות צ, סע"ב. ספרי שלח עה"פ.

(41) שלח טו, ג.

(42) ספרי שם.

(43) חולין כ, ב.

(44) רש"י כת"י מנחות שם ד"ה ועוד.

(45) ב"מ נד, א. וראה לקמן הערה 53. ובתוספתא מע"ש רפ"ד פליגי

בזה ת"ק ור"א ב"ר שמעון.

(46) בחוקותי כז, כז.

(47) סוטה מו, ב.

(48) שופטים כא, ד.